

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravitelstvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 286.

V Ljubljani, v četrtek 15. decembra 1898.

Letnik XXVI.

Državni zbor.

Dunaj, 14. decembra.

Nova ministerska zatožba.

Začetkom sinočnje seje so poslanci Schönerer in tovariši izročili predlog, da se zatožijo ministerski predsednik grof Thun, bivši trgovinski minister dr. Baernreither, sedanjí trgovinski minister baron Dipauli in pravosodni minister dr. pl. Ruber, ker so poštni uradi po nalogu poštne in brzojavnega ravnateljstva za Češko zaplenili več tiskovin, razposlanih s Schönererjevega gradu med svet. Tako je Schönerer razpošiljal letos »oklic na avstrijske Nemce«, neko pesem »Streitlied der Deutschen Böhmens« itd. Jurij Schönerer je sedaj nevoljen, da ne sme krošnjari s svojimi duševnimi proizvodi.

Lokalne železnice.

Na dnevnem redu so sedaj lokalne ali krajevne železnice; vseh skupaj je 25 v raznih avstrijskih kronovinah, med njimi lokalna železnica od Sinče vasi do Železne Kaplje na Koroškem, od Trsta do Poreča, od Spljita v Dalmaciji do deželne meje pri Aržanu s stransko progo do Sinja in deli na dalmatinski zemlji železnice, ki se odcepi od proge Mostar-Metković proti kotarski Boki s krilom do Dubrovnika.

Vse te železnice, katere nekatere imajo važnost vojaških, višje vrste železnic, se dele v tri skupine. Prva skupina obsega 11 železnic, za katere se stavbeni troški proračunavajo nad 22 milijonov goldinarjev. Za obrestovanje dotičnih glavnic prevzame prvo poroštvo država. Med temi železnicami je ona od Sinče vasi do Žel. Kaplje, ki meri 18 kilometrov. Zgradbeni troški te železnice se proračunavajo na 650.000 gld., čisti dohodki pa na 16.000 gld. Ker pa se anuitete proračunavajo na 21.300 gld., torej se proračunava državni donesek na 5300 gld.

Druga železnica te skupine je ona od Sv. Andreja pri Trstu čez Koper, Buje in Montono do Poreča, eventualno do Kanfanara. Dolga bode 125 km. ter stala nad 6 milijonov; država prevzame poroštvo za obrestovanje 5-5 milijona, to je za letnih 233.800 gld. Ker pa se čisti dohodek proračunava le na 110.000 gld., torej znaša po tem proračunu državni donesek 123.800 gld.

Druga skupina obsega 9 lokalnih železnic, večinoma na Češkem, ki merijo 205 klm. z nominalnim kapitalom 10.419.600 gld. Poroštvo za prioritete teh železnic prevzamejo dotične dežele, država pa prevzame za 1.165.500 gld. glavninskih delnic.

In tretja skupina obsega 5 železnic, katere zgradi država.

Vsi stroški teh peterih železnic se proračunavajo na okroglih 19 milijonov; neznaten del teh stroškov prispevajo dotične dežele in interese. Med temi železnicami sta oni dve v Dalmaciji. Progo od Spljita do Aržana s krilom do Sinja je vsprejel v načrt železniški odsek v dogovoru z želez. ministrom. Odtod razni ugovori levičarjev, češ, da je ta železnica dalmatinskih Hrvatov »postulat«, oziroma odškodnina.

Poleg raznih drugih resolucij je železniški odsek brez ugovora in soglasno vsprejel tudi dve resoluciji posl. Žitnika glede dolenjske in kamniške železnice. Prva se glasi: »C. kr. vlada se nujno pozivlja, da pospeši obravnave s konsorcijem belokranjske železnice in dež. odborom kranjskim, dovoli vse po zakonu o lokalnih železnicah dopustne olajšave in državne podpore ter tako omogoči, da bode ta železnica vsprejeta med one, ki naj se zagotove v l. 1899.« Druga resolucija slóve: »C. kr. vlada se pozivlja, da po državnih organih izgotovi načrt direktne železnične zveze proge Ljubljana-Kamnik s primerno točko ob železnici Celje Velenje in prej ko mogoče zbornici predloži konkretne predloge glede te zvezne železnice.«

V sinočni seji, ki je trajala do 1/11. ure, so v generalni debati govorili dr. Kern, dr. Bulat, dr. Lecher, železn. minister Wittek, Zore in generalna govornika Glöckner in vitez Vuković. Vpisanih je bilo še več drugih, tudi slovenskih poslancev, a niso prišli do besede. V nadrobni razpravi so govorili dr. Pfersche, Kinderman in Biankini. V današnji seji, ki se zaradi obravnav v nagodbenem odseku prične šele zvečer ob 7. uri, utegne biti zakon o navedenih železnicah rešen.

Jutri pride zopet na vrsto zakon o služabniških plačah. Ako zbornica jutri reši ta predmet, potem vlada preloži državni zbor čez praznike, sicer bode seja zopet v petek ali še prihodnji teden.

Včerašnja seja »slov. kršč. narodne zveze« je pri vladi in desnici vzbudila veliko pozornost. Mi le želimo, da se ta pozornost zopet ne poleže in da merodajni krogi računajo z glasovi jugoslovanskih in rusinskih poslancev, ki so tudi do grla siti — samih praznih obljub.

Dve značilni volitvi.

Iz Zagreba, 11. dec.

Dan pred otvoritvijo hrvatskega sabora se je obavila volitev saborskega poslanca v tretjem kotaru mesta Zagreba. Ta kotar je zastopal od banovanja grofa Pejačevića do zdaj privrženec vladine stranke, a vladi je stalo vrlo mnogo do tega, da izide tudi v bodoče njen privrženec, kajti pred svetom bi mogla vedno dokazovati, da odobruje njeno politiko glavno mesto cele Hrvatske. Da je vlada v tem kotaru zmagovala, bila je kriva nesloga obeh opozicijskih frakcij. In na to okolnost se je zanašala tudi sedaj; vendar pa si ni bila svesta zmage, premda je odločila poslati na volišče vse, kar koli je od nje odvisnega. S početka so mislili postaviti za kandidata nekega višjega vladinega dostojanstvenika, toda le ta bržko ne ni hotel sprejeti kandidature, ker ni bila izvolitev njegova zagotovljena; a bil bi ob enem tudi hud udarec, za samo stranko, ko ne bi bil izvoljen tako ugleden njen član.

Vladina stranka se je zbala sloge duhovenstva na kaptolu, in kaj je storila? Nagovorila je starega, sicer v vsakem pogledu vrednega kanonika Vrevca, da je sprejel kot njen stari privrženec kandidaturu proti kandidatu zedinjene opozicije kanoniku Rubetiću. Že to je bilo od vladine

stranke nedostojno delo, a še neugodnejše je bilo ko so duhovniki razcepljeno glasovali, jedni z vladino stranko drugi z opozicijo. Moramo priznati, da je bil ta prizor za vsakega domoljuba zares neugoden, pa je želeli, da se na starodavnem kaptolu zagrebškem ne bi nikdar več obnovil. A na kar je vladina stranka posebno računala, namreč na neslogo v samej opoziciji, ni se dogodilo to, nego protivno. Duhovi so se v opoziciji pomirili, kandidat čiste stranke prava je odstopil od kandidature na korist složnej opoziciji ter tako pripomogel, da je zmagala zedinjena opozicija s svojim kandidatom kanonikom Rubetićem, ki je v vsakem pogledu vzoren duhovnik in čestit domoljub. Ž njim dobi sabor tudi dobrega govornika, ki bode odločno branil krščanstvo in hrvatstvo, kar je tudi že do zdaj pokazal na književnem polju.

Zmaga opozicije v tretjem volilnem kotaru je vladino stranko malo presenetila. Mislila je, da je v Zagrebu varna za svojo pozicijo. Res je, da sicer ne pomeni jeden poslanec mnogo med tolikimi drugimi, toda zmaga v Zagrebu pomeni mnogo. Radosten je pojav, da ste se opoziciji zložili ravno v glavnem mestu ter dali s tem primer, da se to zgodi tudi po celem Hrvatskeji. A še važneje je to, da se je s to volitvijo dokazalo, da se da v slogi premagati tudi najhujši sovražnik, in da niso vselej na mestu one tožbe opozicijskih časopisov na premoč protivnikov. Za zmago je potrebno dvoje: prvo sloga vseh opozicijskih strank, in drugo narodna in domoljubna zavest. Kadar bode to dvoje zavladovalo na voliščih, pale bodo tudi še ostale dosedanje trdnjave vladine stranke. Naj le vsi volilci vestno vrše svojo dolžnost, kakor jo morajo činovniki, in naj pridejo vsi na volišče, gotovo je, da bi v Zagrebu mogla zastopati tudi oba druga kotara poslanca zedinjene opozicije.

Če se je nadopolnilna volitev v Zagrebu izvršila srečno za opozicijo, ni se tako zgodilo v kotaru Pisarovini, kjer je kandidiral prof. Pasarić. Znano je čitateljem »Slovenca«, da je bil Pasarić v tem kotaru pri prvi volitvi izvoljen jednoglasno, ker je kandidat vladine stranke odšel z volišča že pred volitvijo, uvidevši da je bil sramotno propadel. Toda ta poraz je vladino stranko tako vznemiril, da ni mirovala poprej, da se bodisi že na kakoršenkoli način izvoljeni prof. Pasarić odstrani iz sabora. In dogodil se je nečuvni dogodek, da je saborska večina zavrgla čisto postavno obavljeno volitev v Pisarovini ter se tako rešila jednega izmed najhujših in najnevarnejših protivnikov svojih. Prof. Pasarić je bil namreč urednik »Obzorov« ter je seznan marsikaj o vladinej stranki, kar bi bil mogel upotrebiti v saboru. A da ne bode mogel biti izvoljen pri nadopolnilni volitvi, začeli so ga preganjati sodnijsko radi tiskarskih prestopkov po postavi lex Spevec, ki je bila med tem nalašč v to svrhu od sabora sprejeta ter porotne sodnije za tiskarske pregreške vstavljene.

Zdaj so mogli vrednika »Obzorovega« tudi tožiti, kar so seveda tudi storili. Pasarić je bil obsojen na več mesecev zapora in obsodba po-

5h 10^h
BH

trjena ravno-malo prej, nego se je razpisala volitev v Pisarovini. Pasarič je moral iti v zaprtijo, mesto na volišče v Pisarovino, kjer je pa vse jedno kandidiral, ker po zakonu mu to ni moglo biti zabranjeno. Narod je bil tudi zdaj za svojega poprejšnjega kandidata, toda protivna stranka ni bila za to. Že davno pred volitvijo so predstavili v ta kotar jednega kotarskega upravitelja iz Slavonije, kjer se je naučil izvrstne prakse pri volitvah. On je namreč v svojem poprejšnjem kotaru izdajal volilec poverilne listke, s katerimi so mogli priti na volišče. Izdajal pa je take listke le onim, ki so obljubili glasovati za vladnega kandidata, opozicijonalcem jih pa ni hotel izročiti; tako je mogel lahko zmagati s svojim kandidatom. In zdaj je hotel ta kotarski predstojnik tudi tukaj to prakso vršiti, ali mu je bržkone spodletelo, ker je narod vendar le prišel na volišče ter kandidiral svojega poprejšnjega kandidata Pasariča.

Toda kotarski predstojnik je iznašel hitro novo prakso, da je namreč odbil kandidaturu Pasaričevo, a ko je kandidiral mesto Pasariča župnik Vranič, izgnal je njega in njegove privržence iz volilne sobe. Nato so izvolili prisotni uradniki in dva neodvisna volilca vladnega kandidata. — Razumi se, da je ta nova praksa, po kateri opozicija ne sme postavljati svojih kandidatov, že najskrajnejše sredstvo med zlorabami pri volitvah. Stvar pride seveda pred sabor, pa smo zelo radovedni, kaj se bode storilo, da se take samovolje preprečijo in za vselej odstranijo. Na ta način po tem takem niso volitve niti potrebne, nego bi mogla vlada jednostavno poslance imenovati in narod rešiti raznih veksacij prigodom volitev.

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. decembra.

Nečuvenci škandali v dunajski mestni zbornici. Minuli torek zvečer pojavljali so se v dunajski mestni zbornici prizori, ki bodo po poročilih nekaterih listov imeli še neljube posledice za vprizoriteljce škandalov. Kakor poprej že večkrat, je tudi sedaj židovska manjšina mestnega zastopa popolno brez vsakega resnega povoda pričela brezobzirno obstrukcijo. Kar zaporedoma so se oglašali židovski kričači za besedo ter motili poročevalca. Zaman jih je opominjal župan dr. Lueger, nič niso hasnili pozivi k redu, vedno bolj je tulila in razgrajala poživljena klika. Mej prvimi se je najbolj odlikoval žid dr. Förster, katerega je moral župan, ko so bila brezvspešna vsa opominjevanja, izključiti od treh sej. Toda tudi pozivu, naj ostavi zbornico, se ni hotel odzvati in moral sta ga dva slugi v pravem pomenu besede siloma nesti iz dvorane. V tem trenutku priskoči mu na pomoč žid dr. Brix, ki se spravi nad jednega slug in hoče siloma oprostiti svojega sodruha. Priti je moralo v dvorano še osem slug, ki so rešili prva dva tovariša in pomagali iztirati prvega rogovileža. Toda nemir je postajal vedno večji. Jednako prvemu jela sta sedaj zverinsko tuliti in kričati dr. Mittler in Brix, vsled česar je župan tudi ta dva izključil od treh sej. Prvega so morali slugi s silo iztirati iz dvorane, Brix pa je nato sam odšel. Za temi rogovileži so potem odšli iz zbornice tudi nekateri drugi člani manjšine in še le potem je bilo mogoče nadaljevati razpravo. Z vprizoritvijo teh škandalov so židovski kričaški elementi zopet pokazali vso svojo veliko-nemško kulturo.

Deželni zbor se snidejo h kratkemu zasedanju takoj po Božiču. Zasedanje bo trajalo le dva ali tri dni. Pred vsem jim bo rešiti proračunski provizorij za tri ali štiri prve mesece prihodnjega leta. Prva seja se otvori s cesarskim pismom, ki bo ob enem odgovor na predloženo udanostno adreso povodom vladarskega jubileja. Vsebinska tega pisma bo bojda jednaka za vse deželne zборе.

Minister Perczel — novi zborščni predsednik. V sobotni seji naznani vlada ali pa vodja zborničnega predsedstva, da se v ponedeljek vrši volitev novega predsednika. Vlada sicer ne bo povedala, kdo je kandidat za to mesto, toda vsem poslancem je že sedaj znano, da zasede ta stolec notranji minister Perczel. Odložil bode svoj ministerski portfelj ter ga izročil baronu Banffyju, sam bode pa nadalje vodil zbornične razprave. Z njegovo kandidaturo so vrlo zadovoljni liberalni

poslanci, ne tako pa opozicija, ki že sedaj napoveduje brezobziren boj proti tej izvolitvi. Perczel je namreč za svojega ministrovanja na prav slabem glasu pri opoziciji, toda najhuje je pa še to, da prevzame njegov portfelj Banffy, ki bo potem kot notranji minister še mnogo lažje delal volitve. Vsa ta sprememba tudi liberalni stranki prav posebno ne dopada, akoravno je žrtvovala svojega Tiszo, ker pripozna, da bi bila kaka drugačna izvolitev ugodnejša z ozirom na sedanji položaj.

Ogerska vlada proti obstrukciji. Jednako vodjam opozicijskih strank izdala je tudi vlada okrožnico »Ogerskemu narodu«, ki jo objavlja glasilo »Nemzet« in v kateri se ljudstvu slikajo nevarnosti, ki prete državi in nje prebivalstvu vsled obstrukcije. »Križa preti narodu, toda ne po njegovi krivdi ali njegovi volji«, pridenja vladna okrožnica. »Nekaj ljudij se je zbralo in vporablja svojo moč nad narodom (!), od katerega so jo prejeli. Sloboda (!) naroda je v nevarnosti. V čem pa obstoji ta sloboda? V tem, da si sam ustvarja zakone, katerim se podvrže, da ne sme nihče zapovedovati mu, le narod sam. Zakone si pa ustvarja na ta način, da odpošlje v poslansko zbornico one može, katerim zaupa (?). Poslanska zbornica toraj ni samostojna moč, marveč le sredstvo v roki naroda«. Potem pa pravi okrožnica, da je manjšina to nalogo zbornice preprečila, da že več mesecev narod zaman pričakuje zakonov, toraj ne preostaja drugo, nego vladati brez zakonov in reda, ali pa napraviti red v državi z zakoni, ki ne bodo izšli iz naroda. V prvem slučaju preneha biti Ogerska država, v drugem pa slobodna država. Sklepa pa okrožnica z vzklikom: Uporneži ne smejo zmagati, pravice naroda treba braniti napram vsakomur. — To je nekako vsebina vladne okrožnice na narod. Ko bi bila v tem spisu mesto besedice »narod« vselej postavljena beseda »vlada«, bi se pokazala resnična slika, katero želi vlada vsiliti ogerskemu prebivalstvu. Sicer pa je velika predrznost, da si upa vlada govoriti o pravicah naroda in o njegovi slobodi, ko vendar vsak trezen človek vé, da je več pravic in slobode lažje najti pri Culukafrih, kakor pa na Mažarskem.

Anglija jela je po stari navadi zopet mešetariti v zunanji politiki. Ker se ameriške zvezne države ne marajo pokazati tako naklonjene angleškemu krogom, kakor so se ti nadjali za časa špansko-ameriške vojske, tudi več ne govorijo toliko o angleško-ameriški zvezi, ki bi bila seveda največ le njim v korist. Zvezani bi bili pa vse-kako radi in ker jim tudi sosedna Francija ni hotela pokazati prijaznega lica, so jeli resneje misliti na kako zvezo z Nemčijo. Vsled tega je oficijelna Francija prav simpatično pozdravila govor nemškega državnega tajnika Bülowa, ki je nekaj govoril o prijateljskih razmerah mej Nemčijo in Anglijo. Radi bi vjeli nemške kroge v svoje limanice, toda dosedaj se še ne kažejo nič kaj ugodna tla. Jedino, kar bi Nemčijo moglo vleči v zvezo z Anglijo, bila bi rusko francoska zveza, ker ta je obema državama trn v peti.

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

Ljubljana, 14. decembra.

Pričetkom današnje seje konstatuje župan, da včerajšnji predlog finančnega odseka glede poljskega čuvaja ni dobil zadostne večine, vender pa je zadeva rešena s tem, da je naročil stražnikom, naj patruirajo tudi po Opekarski cesti.

Na interpelacijo odbornika Kozaka odgovarja dodatno, da bo tovarna za lep napravila potrebne zadosti velike greznice, v katere se bo stekala odpadna voda ter se s tem odpravil dosedanji nedostatek.

Glede porabe nasipa od starih poslopj pri gradnji vladnega poslopja, glede katere je interpeloval odb. dr. Hudnik, odgovarja danes župan, da se je v tem slučaju res prekršila dotična določba stavb. reda in da je v specijalnih pogojih naravnost ukazano nasipanje s takim materijalom. V tem slučaju ta nedostatek ni mogoče več odpraviti, pač pa je župan storil potrebne korake, da se pri gradnji gimnazija bolj strogo czira na to, v sanitarnem oziru velevažno določbo. — Opomni pa župan nadalje, da se je tudi pri gradnji poslopja meščanske imovine v Špitalskih ulicah uporabil za nasip izključno materijal od nekdanjega redutnega poslopja ter da bo radi tega

prestopka uvel preiskavo proti onim, ki so to zakrivil.

O nasvetu odb. Žitnika, naj se razdeli trg za živila in jeden del event. premesti na Kongresni trg, poroča odb. Grošelj ter v ime policijskega odseka predlaga, naj se v tem oziru za sedaj nič ne spremeni, dokler ni zgrajena nameravana tržnica za branjevece, ker bi se s premestitvijo zunanjih prodajalcev z Glavnega trga ne ustreglo potrebam prebivalstva. — Nasvetu odsekovemu se pritrudi.

Podžupan poroča o prizivu vodmatskih gostilničarjev proti odredbi magistrata, ki je prepovedal dosedaj običajne redne veselice z godbo ter določil, da sme prirediti take veselice vsako nedeljo in vsak praznik le eden gostilničar po določ. redu. Ta sprememba je bila potrebna z ozirom na razne neprilike in težavno nadzorovanje. Temu ugovarjajo posebno štirje gostilničarji in zahtevajo, da se jim ad libitum dovoli prirejanje veselic. — Odsek tej želji ne more ugoditi ter predlaga le, naj se jim v izrednih prilikah dovolijo veselice tudi izvan vrste. — Odbornik Turk priporoča zahtevo gostilničarjev, ugovarja pa ji odb. Kozak, na kar se vsprejme odsekov predlog.

Podžupan poroča nadalje o obširnem zdravstvenem poročilu za l. 1897, iz katerega je posneti, da je umrljivost v Ljubljani približno že jednaka oni dunajskega mesta, da so epidemične bolezni popolnem ponehale in da se je splošno zboljšalo zdravstveno stanje. Poročilo se vzame na znanje ter sklene nakupiti nov bolniški voz in omisliti potrebne priprave v najvišjem znesku 1000 gold. za zdravstveno sobo v »Mestnem domu«.

Poleg tega se sklene odpovedati z novim letom službo dosedanjima mestnima babicama ter nastaviti dve novi babici z letno plačo po 100 gl. Za Barje se izjemoma poveri te vrste posel kaki drugi babici proti odškodnini 5 gl. za vsako pomoč. Predlog odb. Velkavrh, ki želi, naj se ta način plačevanja uvede tudi v ostalem mestu, se odkloni.

(Konec slédi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 15. decembra.

(Slovenec in vlada.) Sinočni »Narod« piše, da se v krogu naših državnih poslancev pripoveduje, da je glavni vzrok, da so trudi slovenske delegacije pri vladi brez bistvenih uspehov, deželni predsednik ekscl. baron Hein. Kader namreč ta pride na Dunaj, potem so ministri na Dunaju nasproti zahtevam naših poslancev trdi kakor jeklo. »Narod« dostavlja, da bi moral »Slovenec« to stvar pojasniti, ker se govori o njej v krogu naših somišljenikov v državnem zboru. — Na to omenimo, da »Slovenec« o tej govorici ni dosedaj nič znanega, da pa smo prepričani vsled raznih pojavov v naši politiki, da je govorica popolno opravičena. V političnem in narodnem oziru je bil baron Hein nam Slovincem, odkar je v deželi, vsikdar neprijazen; da se pa ta neprijaznost bolj očitno ne kaže, je vzrok ta, da vendar popolno ne more prezreti — 95% vsega prebivalstva v deželi. — O najnovejših dogodkih na Dunaju bi si tudi mi želeli natančnih pojasnil in državni poslanci, ako kaj vedó, so to dolžni naznaniti javnosti, ker pri tem so prizadete javne koristi našega naroda.

(Predavanje.) Včeraj je predaval pri prijateljskem večeru kanonik Kalan o knjigi Francois Coppée-jevi: »La bonne souffrance«, blaženo trpljenje, v kateri je slavni francoski pesnik in pisatelj, član francoske akademije neumrljivih 40terih zbral 18 člankov, objavljenih v teku leta 1897 v »Journalu«. V teh spisih kaže, kako je dolga in huda bolezen vplivala nanj, da se je povrnil h krščanstvu ter postal vzoren, neumorno delaven katoličan. V vvodu te knjige natančno opisuje Coppée vzroke, vsled katerih se dandanes inteligencija odvrča od krščanstva, vsled katerih se je tudi on izneveril kršč. načelom. Dolga bolezen, ki ga je tirala ob grob, čitanje sv. pisma in razmišljanje o namenu človekovem privedlo ga je zopet nazaj v naročje cerkve, kjer je v mladosti vžil toliko srečnih trenutkov. Krasen jezik, iskrena ljubeznjivost v načinu pripovedovanja in vzvišene ideje: vse to daje knjigi izredno ceno. V značilnih potezah je predavatelj pokazal to krasoto knjige in podobo pisatelja izrednega pomena. Na-

risal je tudi v glavnih potezah obzorje, v katerem se giblje sedanje francosko slovstvo, omenjal je zastopnikov raznih struj v slovstvu, realistov, idealistov, pesimistov, pesimističnih idealistov, ironistov, mistikov, asketov, ki se javljajo v francoskem slovstvu, poročal je o vplivu ruskih pisateljev, vzlasti Dostojevskega in Tolstega, na francosko slovstvo, o vplivu francoskega in ruskega slovstva na najnovejše slovensko slovstvo in o vplivu modroslovja Schoppenhauerjevega in Nietzschejevega na sedanje svetovno slovstvo sploh. Silovite so te borbe duševnih velikanov in tragične, ker iz vseh teh gigantskih duševnih pojavov se vender le kaže, da človeštvo, ako se loči od Boga, tudi v svojih najbolj nadarjenih, šestokrat najplemenitejših duhovih pride naposled le do spoznanja, da je nezmožno razjasniti končni problem človeštva, dokler se ne vrne k viru in vzroku svojega bitja, kakor je to storil François Coppée, ki je, dosedaj le član francoske akademije neumrljivih, postal po svojih zadnjih spisih in dejanjih res neumrljiv kot zastopnik idej večno-mladega krščanstva.

(Imenovan je) okrajni komisar gosp. Alfonz Pirc deželnovladnim tajnikom.

(Dopolnilna volitev) v kranjskem veleposestvu mesto odstopivšega poslanca grofa Ervina Auersperga je razpisana na 9. junavarja 1899. Imenik volilcev, vseh je 96, objavlja uradni list ljubljanski v današnji številki.

(Iz Gradca) 14. dec.: Ker je policijski vodja Hölzl prepovedal običajni dijaški komerz, napravili so mu burši sinoči hrupno demonstracijo, kateri se je pridružilo dokaj, za vse izgrede vedno pripravljenega moba. Ko so burši ljudstvo naščuvali, so po svoji stari navadi — izginili in vsi kazeni in odgovornosti velikodušno drugim prepustili. Ko se je policija stvari resno poprijela in devet oseb zaprla, razšla se je množica ob 10. uri zvečer.

(Iz Naklega.) Prosi se uljudno, da blagovolite sprejeti v Vaš cenjeni list, da je odbor občine Naklo v svoji seji dne 7. grudnia t. l. enoglasno sklenil prositi za ustanovitev vseučilišča in c. kr. nadsodišča v Ljubljani, in da je tudi sklenil poslati prošnje za napravo poštnega pečata na pošti v Podbrezjah tudi v slovenskem jeziku. Izvolil je tudi ravno v tej seji častnima občanoma častitega gospoda Jakob Mraka, župnika v Naklem, in gospoda Jožef Travna, učitelja v Naklem.

(Zdravniška zbornica kranjska) naznanja, da je v Aleksandriji razpisana služba zdravnika za nadzorstvo in desinfekcijo v Suez-u in pri Mojzesovih studencih v Egiptu. Plača je v začetku določena na 8000 frankov na leto, zviša se pa polagoma na 12.000 frankov. Prošnje uložiti je do 6. januarja 1899 na predsedstvo pomorsko-zdravstvenega in karantenskega conseil-a v Egiptu. (An das Praesidium des Seesantität- und Quarantaine-Conseils in Aegypten.) Prosilci morajo dokazati, da so na vseučilišču dovršili svoje študije, bakteriološke študije, ter da so zdravi. Služba se mora nastopiti jeden mesec po imenovanju. Odpoved velja za 3 mesece.

(Iz Aleksandrije.) Prigodom petdesetletnice vladanja Nj. Veličanstva imela je tukajšnja avstrijska naselbina 2. decembra v župni cerkvi sv. Katarine pontifikalno sveto mašo, ko jo je daroval nadškof p. Gavdencij. Prisostvovali so vsi tu zastopani konzuli z uradnimstvom, poveljnika angleške posadke in vojne ladije s častniki, mestni guverner itd. Po sveti maši bil je na avstrijskem konzulatu običajni sprejem. Veletržec gosp. Fenderl izražal je v svojem govoru v imenu naselbine globoko udanost in spoštovanje do posvečene osebe Nj. Veličanstva. V imenu Slovanov, bivačih v Egiptu, pa je govoril krasen govor generalni odvetnik gospod dr. Lujo Žaja, povzdigujoč neomajano zvestobo Slovanov do svojega vladarja ter povdarjajoč junaštvo Slovanov, koji so skozi stoletja z orožjem v roki neumorno branili avstrijsko državo in carski prestol. To seveda gotovi gospodi, v kolikor se je opazalo, ni bilo kaj po godu. Dan pozneje, dne 3. decembra, se je pa vršila slovesna otvoritev »Franc-Jozefovega zavetišča« ob navzočnosti avstrijskega diplomatskega agenta iz Kahire, barona Haidler-ja, za blagor naselbine neumorno delujočega c. kr. generalnega konzula pl. Wodianer-ja itd. Voditeljica azila je g. Fany Šemec, knjigov. pa g. Ivanka Bostijančič. Znano je, da se tu vedno mnogo na-

ših žensk nahaja brez službe, kar je že samo na sebi za-nje velika nevarnost, ker uprav ta čas in pa pri izkrcanju prav lahko padejo v roke brezvestnim agentom in posredovalcem služb. Da bi se prišlo temu v okom, osnovali smo Slovani v Aleksandriji pred kakim poltretjim letom »slovanski azil«. — Izrazivši naš cesar pri raznih prilikah željo, da se njegova petdesetletnica ne slavi s prirejanjem burnih in dragocenih veselje, oprijel se je končno avstrijski generalni konzul v Aleksandriji misli, da se razširi dosednji »slovanski azil« ter vzame pod zaščito konzulata. Imelo se je graditi navlašč za to poslopje — kajti prostovoljni doneski znašajo že nad 50.000 frankov — kar pa radi nedostatka časa doslej ni bilo mogoče oživitvoriti; gotovo je pa, da bo azil v teku treh let v lastni hiši. Novo zavetišče, ležeče v edni najlepših ulic z imenom Tewfik-paša, ima 18 zračnih sob z vsemi potrebščinami ter krasnim pohištvom, koje je po razmerno nizki ceni izdelal Solkanec gospod Doljak. Ženske, nahajajoče se v azilu, plačujejo dnevno za stan, hrano in perilo 50 kr. našega denarja. Razven tega lahko vsaka pristopi kot članica azila, plačajoča 1 frank mesečno, a azil ji zato v slučaju bolezni plača vse stroške za bolnišnico. Na ta način se bo marsikatera ubogih naših občin izdatno razbremenila, koje so doslej večkrat plačevale ogromne vsote za svoje občanke. Se ve, treba, da stariši izseljenk, gospodje župniki in županstva delajo z vsemi močmi na to, da se ženske, odhajajoče iz domovine, zavežejo pristopiti azilu. P. H. R.

Društva.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je g. Ivan Jebačin, založnik »Kave družbe sv. Cirila in Metoda«, te dni vročil 100 gld. — Do sedaj je daroval v vsem že 300 gld. povodom kupčije z domačo kavo. — Poleg te kave (cikoriije) ima g. Iv. Jebačin v založništvu tudi sladno kavo.

(Poročilo o X. občnem zboru podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju.) — [Konec] — Gospod Anton Flis, knjigovodja na Vrhniki, poslal je društvu tam nabranih 19 gld. 50 kr. G. Makso Božič nabral je v Žireh 10 gld. 70 kr., g. dr. Ivan Orel v Kamniku 12 gld.; g. Makso Pirnat poslal je za upravnistvo »Slovenskega Naroda«, »Ljubljanskega Zvona« in »Rodoljuba« 24 gld. — Večje svote so darovale sledeče posojilnice: po 30 gld. slavna posojilnica v Brežicah, v Slov. Bistrici in Mariboru; slavna občina ljubljanska 25 gld.; sl. posojilnici v Ribnici in okolice ljubljanske po 20 gld.; slavna posojilnica na Vrhniki 18 gld.; slavne posojilnice v Litiji, Vitanju, Logatci, slavna družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, »gewerblicher Aushilfschassenverein« v Ljubljani so darovale po 10 gld. Neimenovana gospa v Krškem je darovala 20 gld., visokorodni Anton pl. Sušic, c. in kr. polkovnik, je društvu daroval 15 gld. Gospod Štefan Pregelj nabral je v Trstu 16 gld.; po 10 gld. so še darovali: Vč. g. dr. Pavlica v Gorici, vč. gosp. Guzelj, vikar v Logih, vč. g. Karlin Janez, župnik v Smledniku, društvena ustanov. gospa Ana Pukl, posestnica v Maria Enzersdorfu, »Mars« na Dunaju, g. Stanko Pirnat, c. kr. notar v Mokronogu, gosp. dr. Ferd. Trenz, c. in kr. štabni zdravnik v Toplicah, gosp. dr. Jos. Unterlugauer, vladni svetnik v Mokronogu. — Duhovščina je skupaj darovala 279 gld. 81 kr. Po deželah je društvo prejelo: Iz Kranjske 718 gld. 15 kr., iz Štajerske 393 goldinarjev, iz Primorske 50 gld. 80 kr., iz Koroške 27 gld. 50 kr., z Dunaja 254 goldinarjev.

Telefonska in brzojavna poročila

Dunaj, 15. decembra. Pričetkom seje poslanske zbornice, ki se je začela ob sedmi uri zvečer, je vprašal poslanec Türk predsednika, kaj je z odgovorom na Hohenburgerjevo interpelacijo radi 26 čeških postulatov. Interpelantu se zdi, da hoče ministerski predsednik to vprašanje popolno ignorirati. Predsednik mu odgovori, da mu ni ničesar znano o postulatih in da bo ministru Thunu naznanil Türkovo vprašanje. — Posl. Fournier in Pergelt interpelujeta vlado radi prepovedi praškega policijskega ravnateljstva, da se ne smejo zbirati dijak v čepicah. — Na to se je nadaljevala razprava o železniški predlogi. Rešila je zbornica nespremenjene vse člene vladne predloge ter odobrila tudi izdano cesarsko naredbo glede gradnje železnice Gabela-Boka Kotorska s stranskima progama v Trebinje in Gravozo. Seja se je zaključila ob 2. uri 35 minut.

Dunaj, 15. decembra. Slovenski poslanci so danes vložili interpelacijo zaradi postopanja dežel.-sodnijskega svetnika Wagner-ja pri zadnjem porotnem zasedanju. Interpelacija pojasnjuje tudi vse točke, zaradi katerih je bil »Slovenec« nedavno zaplenjen.

Dunaj, 15. decembra. Vodstvo slovenske krščansko-narodne zveze, ki se je včeraj glede zahtev kluba dogovarjalo z grofom Thunom, je dobilo od njega zagotovilo, da izpolni, kar je obljubil, vendar da tega ne more storiti na mah, naj torej poslanci nekaj časa potrpe. Zastopniki kluba so izjavili nasproti Thunu, da vsprejmo njegove ponovljene obljube na znanje, vendar da so njih zahteve tako opravilne in nujne, da ž njih izpolnitvijo ni odlašati. Hočejo pa počakati do tedaj, da se zopet po praznikih snide državni zbor. Takrat morajo biti z vlado glede svojih zahtev popolno na jasnem.

Dunaj, 15. decembra. (Državni zbor.) Mej odgovorom pravosodnega ministerstva na neko interpelacijo je začel kričati Wolf: »Zadnja številka „Ostdeutsche Rundschau“ je bila danes zaplenjena. Državni pravdnik je „Gauner“, „Schurke“ in če ga vi zagovarjate (k ministru), niste nič boljši.“ — Wolfa so pri tem kravalu podpirali nemški nacionalci, ki so se zbrali pred pravosodnim ministrom, ki vsled psov in nastalega hrupa ne more nadaljevati odgovora na interpelacijo. Predsednik govori, kliče k redu, a vse ni nič pomagalo. Pravosodni minister je moral prenehati in sesti, ne da bi bil končal svoj odgovor. Mej tem je bilo vse polno konfiskovane številke »Rundschau« razdeljene mej poslanci. Na to se oglasi grof Thun ter pravi: »Ker ni bilo mogoče pravosodnemu ministru prečitati njegovega odgovora na interpelacijo, izročam tukaj njegov pisan odgovor predsedstvu, naj ga priloži stenografskemu poročilu današnje seje in sicer tako, kakor da bi bil prečitani. (Pri-trjevanje na desni. — Oho! na levi.) Poslanci se zbero v gruči pred stoli ministrov; posl. Gross pravi, da je zahteva grofa Thuna neopravičena, ker ima zbornica pravico odgovor poslušati ali ga pa zavrniti in le to pride v poročilo, kar se je v zbornici res govorilo; posl. Hofman-Wellenhof obsoja postopanje Thunovo ter pravi, da je nečuvno, potem pa čita ono, kar je bilo konfiskovano iz »Ostdeutsche Rundschau«. Predsednik prekine Hofmana, češ da konfiskovanih člankov ni dovoljeno čitati v zbornici. Posl. Berner je tudi napadal Thuna, Wolf se je mej tem prepiral s predsednikom; posl. Bielohlavek izjavi, da antisemiti tudi obsojajo, da se tako brez vzroka listi konfiskujejo; na Dunaju se konfiskujejo antisemitski listi, ako le besedo jud po nepotrebnem zapišejo. Posl. Wolf zopet govori in se jezi, da mu je nedavno predsednik vzel besedo, zabavlja na vlado, ki se odlikuje le z nasilstvom, govori o konfiskacijah ter pravi, da naj avstrijski parlament in Thuna povrh zlodej vzame. — Predsednik na to izjavi, da odgovora pravosodnega ministra dotlej ne more priložiti stenografskemu zapisniku te seje, dokler ga ni v zbornici prečital, zato prosi ministra, naj odgovor prečita, na poslance pa apeluje, naj bodo mirni, ako sploh hočejo, da bo mogoče parlamentarno delo. Posl. Wolfu, ki je še vedno razsajal, je zaklical: Vedite se dostojno! Nato se poleže nemir v toliko, da je Ruberju mogoče prečitati odgovor, za njim je govoril še Thun. — Potem se je zopet redno nadaljevala razprava o zboljšanju služabniških plač.

Pariz, 15. decembra. Španska in ameriška mirovna komisija sta se včeraj poslovili od predsednika Faure in zunanega ministra.

Madrid, 15. decembra. Vstaši na Filipinah se branijo izročiti španske vjetnike in zahtevajo 20 milijonov odkupnine.

Havana, 15. decembra. Mej španskimi vojaki in Kubanci je navstal predvčeranjim pretep. Ranjenih je bilo devet oseb.

Dobro domače zdravilo. Izmed domačih sredstev, ki se kot bolečine olajšujoče rabi ob prehlajenji itd., je prvo Liniment Capsici comp., katero napravlja lekarna Richterjeva v Pragi. Cena je nizka: 40 kr., 70 kr., 1 gld. steklenica, katerih vsaka je spoznati po znanem rdečem sidru.

Smrti 40:

10. decembra. Herbert Pettauer, drožista sin, 3 dni, Gospodske ulice 10, življenjska slabost.
12. decembra. Neža Rozman, gostija, 78 let, Ulice na Grad 12, ostarelost.
13. decembra. Terezija Kušar, mestna uboga, 76 let, Karlovska cesta 7, ostarelost. — Apolonija Vojska, gostija, 60 let, Cesta v mestni log 11, ostarelost.
14. decembra. Jožef Mantoni, kleparja sin, 4 dni, Prištavske ulice 8, božjast.

V bolnišnici:

9. decembra. Helena Mahkota, gostija, 77 let, ostarelost. — Franc Razpotnik, dninar, 72 let, ostarelost.
11. decembra. Marija Posega, dekla, 29 let, kron. vnetje ledvic.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 308.2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebe	Padavina v 24. urah
14.	9. zvečer	738.2	-2.4	brezv.	megla	
15.	7. jutraj	731.2	-2.0	p.m. svzh.	megla	0.0
	2. popol.	728.9	7.8	p.m. jzah.	del. jasno	

Srednja večerajšnja temperatura -2.0° za 0.5° pod normalom.

Zobotrebce

oblane, zrežlane, likane, kupujem v vsaki množini od izdelovalcev na železnico postavljenih proti povzetju.

Ponudbe pod »I. G. Z.« na inzeratni zavod **A. Oppelik**, Dunaj, I., Grünengergasse št. 12. 865 3-2

Uljudno podpisani naznanja slav. občinstvu na deželi, da je **odprl povsem novo**

prodajalnico in zalogo živil

ter prekomorskega blaga in naslad, kakor tudi pristnih vin, kot: istrijskih, dalmatinskih, izbornih vipavskih iz lastne kleti, in drugih, v steklenicah in na debelo. Osobito opozarjam slav. občinstvo na **dezertna vina v buteljkah**.

Naročbe se vršé na vse strani in v vsakej množini točno, pošteno in v cenah zmerno, bodisi po pošti ali po železnici.

Ceniki so slehernemu na razpolago.

Osobito čast. duhovščini, gg. uradnikom, gg. obrtnikom itd. priporoča se prav toplo za obilna odjemanja, za kar se jim zahvaljuje v naprej, bileže se udanostno 807 8-8

Anton Furlan,

trgovec,

ulice Crociera in p. S. Francesco 2, Trst.

Št. 42493.

Razglas.

Podpisani mestni magistrat daje s tem naznanje, da se bode vsled sklepa občinskega sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane z dne 29. novembra letos od 15. t. m. naprej **prodaja drvá premestila** s cesarja Jožefa trga, odnosno s Poljanskega nasipa **na sv. Jakoba trg** in na dalje le na tem mestu dopuščala.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 5. decembra 1898.

Preselitev!

Uljudno naznanjam, da sem se s svojo **mlekarno preselila** izpod semenišča na

Francovo nabrežje št. 27

v Kendovo hišo za vodo.

Fani Fabijan,
mlekarna.

872 3-2

Br. 284.

871 3-3

Natjecaj.

U stolnoj crkvi **djakovačkoj** ima se **dne 1. veljače 1899** popuniti izpražnjeno jedno mjesto

koralnoga pjevača

tenore primo **eroico**. Natjecatelji imaju svoje molbe podpisanomu podneti najkasnje **do 15. siečnja 1899.**

S tim mjestom skopčana je godišnja plaća i to:

1. U gotovom 600 for. (šest stotin forinti),
2. stan u naravi, odnosno relutum od 100 for. (sto forinti),
3. šest hvati gorivih drva.

Natjecatelji moraju se izkazati, da su tjelesno podpuno zdravi i da nisu 40. godinu prekoračili; zatim da su figuralnom i koralnom pjevanju posvema vješti.

U Djakovu, dne 9. prosinca 1898.

Stolni kaptol u Djakovu.

Št. 13156.

Razglas.

873 3-2

V deželni blaznici na Studencu se bo **zgradilo jednonadstropno, prosto stoječe poslopje** za stanovanje zdravnikov; na oba že obstoječa oddelka za besne pa se bo **postavilo še jedno nadstropje**. Za oddajo tega dela se razpisuje znova

pismena ponudbena obravnava

do vštetega dne 23. decembra t. l. do 12. ure dop.

To delo se bo oddalo le jednemu glavnemu podjetniku proti plačilu po pavšalnih zneskih za dovršeno delo ter se bodo torej sprejemale le take ponudbe.

Dotični stavbinski podatki, namreč pogoji, načrti, popis stavbe, so na razgled v pisarni deželnega stavbinskega urada na Turjaškem trgu št. 4 v navadnih uradnih urah.

Ponudniki naj svoje ponudbe vsaj do 23. decembra t. l. do 12. ure dopoldne oddajo pri vložnem zapisniku deželnega odbora kranjskega.

Ponudbe morajo biti kolekovane in zapečatene z napisom na zavitku: »Ponudba za zgradbo poslopj na Studencu«. Vsaki ponudbi se mora priložiti 2000 gld. jamščine, bodisi v gotovini, bodisi v hranilničnih knjižicah, ali v avstrijskih državnih dolžnih pismih po kurzni ceni, če ta ne presega minimalne vrednosti.

Vsak ponudnik se mora v ponudbi izjaviti, da so mu znani vsi zgoraj omenjeni stavbinski podatki ter da se pogojem podvrže.

Ponudniki naj zapišejo razločno s števkami in besedo, kateri pavšalni znesek zahtevajo za obe hiši za besne in za hišo za zdravniško stanovanje, ter naj ponudbi pristavijo kraj in dan in lastnoročni popis.

Deželni odbor si pridržuje pravico, izmed ponudnikov po svojem prevdarku izbrati si podjetnika ne gledé na to, koliko kdo zahteva ali pa tudi razpisati novo obravnavo.

Ozivalo se bo le na pismene, v razpisni dobi došle ponudbe.

Gledé varščine (kavcije) opozarjajo se ponudniki na splošne pogoje

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 12. decembra 1898.

Dunajska borza.

Dne 15. decembra.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 10 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 » 35 »
Avstrijska zlata renta 4%	119 » 90 »
Avstrijska krona rent 4%, 200 kron	101 » 30 »
Ogerska zlata rent 4%	120 » 15 »
Ogerska krona rent 4%, 200 »	97 » 90 »
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	911 » — »
Kreditne delnice, 160 gld.	358 » — »
London vista	120 » 65 »
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 » 02 1/2 »
20 mark	11 » 80 »
20 frankov (napoleonador)	9 » 56 »
Italijanski bankovci	44 » 45 »
C. kr. cekini	5 » 70 »

Dne 14. decembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	166 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 » — »
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	193 » 50 »
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 » 05 »
Tisine srečke 4%, 100 gld.	137 » 75 »
Dunavske vravnave srečke 5%	130 » 50 »
Dunavsko vravnave posojilo l. 1878	108 » — »
Posojilo goriškega mesta	112 » — »
4% kranjsko deželno posojilo	98 » 25 »
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 » — »
Prioritetne obveznice državne železnice	220 » — »
» južne železnice 3%	180 » 10 »
» južne železnice 5%	125 » — »
» dolenjskih železnice 4%	99 » 50 »

Kreditne srečke, 100 gld.	203 gld. 25 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	170 » — »
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	19 » 40 »
Rudolfove srečke, 10 gld.	25 » 50 »
Salmove srečke, 40 gld.	85 » 50 »
St. Genois srečke, 40 gld.	84 » 50 »
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 » — »
Ljubljanske srečke	24 » 25 »
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	155 » 25 »
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3495 » — »
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	421 » — »
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	65 » 50 »
Splošna avstrijska stavbna družba	112 » 50 »
Montanska družba avstr. plan.	185 » 25 »
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	175 » 25 »
Papirnih rubljev 100	127 » 25 »

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.